

A2007:013

En uppföljning av ITPS regionala indikatorer

Göran Hallin, Olof Linde och Felicia Fazzi

En uppföljning av ITPS regionala indikatorer

Göran Hallin, Olof Linde och Felicia Fazzi

ITPS, Institutet för tillväxtpolitiska studier
Studentplan 3, 831 40 Östersund
Telefon 063 16 66 00
Telefax 063 16 66 01
E-post info@itps.se
www.itps.se
ISSN 1652-0483 (webb), 1652-8486 (tryck)

För ytterligare information kontakta Edgar Iglesias
Telefon 063 16 66 35
E-post edgar.iglesias@itps.se

Förord

För aktörerna i den regionala utvecklingspolitiken är det viktigt med ett kunskapsunderlag av hög kvalitet för att kunna följa upp politikinsatser och bedöma utvecklingen i de olika regionerna. ITPS har sedan ett antal år haft regeringens uppdrag att bistå aktörerna inom den regionala utvecklingspolitiken med ett sådant underlag. Uppdraget har redovisats dels i form av rapporten *Regionernas tillstånd* och dels som en databas med regionala indikatorer.

Den undersökning som redovisas i föreliggande rapport syftar till att på regeringens uppdrag utvärdera nyttan av de indikatorer ITPS har inkluderat i sin databas över regionala indikatorer. Undersökningen har genomförts som en enkätundersökning riktad till personer verksamma inom den regionala utvecklingspolitiken på central, regional och lokal nivå.

Resultaten visar att den upplevda nyttan av ITPS regionala indikatorer är hög, speciellt inom områdena regional tillväxt och näringslivets regionala struktur. Det man efterfrågar mer är indikatorer på fler regionala nivåer och att databasen blir lättare att använda.

Rapporten har utarbetats på uppdrag av ITPS av Göran Hallin, Olof Linde och Felicia Fazzi, samtliga EuroFutures. Projektledare på ITPS har varit Edgar Iglesias.

Östersund, september 2007

Sture Öberg
Generaldirektör

Innehållsförteckning

En uppföljning av ITPS regionala indikatorer	1
Innehållsförteckning.....	5
Sammanfattning.....	7
Inledning	9
1.1 Metod för genomförande	9
1.1.1 Målgrupp och undersökningspopulation.....	9
1.1.2 Enkätutformning och enkätverktyg.....	10
1.1.3 Svarsfrekvens och tillförlitlighet	10
2 Undersökningens huvudresultat och slutsatser.....	13
2.1 Huvudresultat	13
2.2 Slutsatser och förslag till åtgärder.....	14
3 Resultatanalys	15
3.1 Om aktörernas generella statistikanvändning.....	15
3.1.2 Statistik om näringsliv, befolkning och arbetsmarknad är viktigast för aktörerna	15
3.1.3 Det är viktigast att få statistik på läns- och kommunnivå	17
3.1.4 De flesta använder fria officiella statistikkällor	18
3.2 Aktörernas kännedom om ITPS regionala statistik.....	19
3.2.1 Tre av fyra känner till ITPS rapport "Regionernas tillstånd"	19
3.2.2 Men bara hälften vet att ITPS även publicerar regional statistik via sin hemsida	20
3.3 Aktörernas användning av ITPS regionala statistik.....	21
3.3.1 Två av tre av dem som känner till den använder statistiken	21
3.3.2 De flesta är 'sällananvändare'	22
3.3.3 Statistiken om "Näringslivets struktur" och "Ekonomisk tillväxt" används mest.....	23
3.3.4 Statistiken används både för konkreta uppdrag och för omvärldsbevakning.....	24
3.4 Aktörernas bedömning av ITPS regionala statistik	24
3.4.1 75 procent anser att valet av statistikområden motsvarar behoven ganska väl	24
3.4.2 Två av tre anser att valet av geografiska nivåer motsvarar behoven ganska väl	25
3.4.3 70 procent anser att den sammantagna nyttan med ITPS regionala statistik är ganska god	27
3.5 Förslag från aktörer på utveckling av ITPS regionala statistik	28
3.5.1 Geografisk nivå	28
3.5.2 Statistiska områden/indelning.....	29
3.5.3 Tillgänglighet och användarvänlighet.....	30
3.6 Information om dem som inte känt till eller använt statistiken.....	30
3.6.1 Statistiken intressant men man har inte känt till den	30
3.6.2 Många arbetar inte själva med statistiken	30
Bilaga 1. Urval av aktörer till undersökningen	31
Nationell nivå	31
Regional nivå	31
Lokal nivå.....	32
Kommentarer till urvalspopulationen	32
Bilaga 2. Enkät	33

Sammanfattning

ITPS har med hjälp av en enkätundersökning studerat vilken nytta aktörerna på regional nivå har av de regionala indikatorer som ITPS tillhandhåller. Undersökningen riktades till ITPS målgrupper, det vill säga aktörer som på olika sätt är engagerade i regionala utvecklings- och tillväxtfrågor.

Resultatanalysen baseras således på svar från 728 respondenter, från nationell till lokal nivå. Av samtliga respondenter har 10 procent medverkat vid ITPS konferens "Regionernas tillstånd" år 2005 och 20 procent vid konferensen 2006.

Fokus för undersökningen har varit de indikatorer som presenteras i rapporten *Regionernas tillstånd* och som återfinns på ITPS webbplats. Webb-enkäten till aktörerna ställer frågor som belyser de regionala indikatorerna utifrån tre perspektiv: kännedom, brukande samt bedömning. Enkäten bestod av ett 20-tal frågor med flervalsalternativ, där det i de flesta fall fanns möjlighet att fylla i mer än ett svarsalternativ samt ett antal öppna frågor. På flera frågor gavs också möjligheter att ge egna kommentarer. Den slutliga svarsfrekvensen för undersökningen blev 63 procent. Vi anser att detta är en hög siffra för denna typ av undersökning, där det inte funnits något egentligt incitament för målgruppen att medverka.

Resultaten visar att ITPS regionala indikatorerna är till stor nytta och att kännedomen är hög. Så många som 70 procent av respondenterna känner till den årliga ITPS rapporten *Regionernas tillstånd*. Hälften av aktörerna har vetskap om att regional statistik finns att tillgå via ITPS hemsida.

När det gäller brukandet använder nästan samtliga statistiken vid något eller några tillfällen per år, medan endast några fåtal procent använder statistiken mer ofta. Det är också en stor samstämmighet mellan aktörsnivåerna om intresset. Statistiken om Näringslivets struktur följt av Ekonomisk tillväxt hamnar i topp hos alla aktörsnivåer, medan Befolkningsstatistik och Näringslivets dynamik röner mindre intresse.

Med nytta avses att statistiken kommer till användning i det vardagliga arbetet hos aktörerna. Hela 70 procent av dem som använt sig av ITPS regionala statistik anser att den sammantagna nyttan är "ganska god". Ytterligare 11 procent anger "mycket god", medan 17 procent är mer kritiskt inställda och menar att det inte ger något särskilt god nytta. Bland kommentarerna nämns bland annat att nyttan skulle vara större om det fanns mer statistik på kommun- och länsnivå.

Samtliga aktörsnivåer anser generellt sett att näringslivsstatistik, följt av statistik om demografi/befolkning och arbetsmarknad är viktigaste i deras vardagliga arbete. Två av tre anser att statistik på läns- respektive kommunnivå är viktigast att ha tillgång till. Noterbart är dock att respektive aktörsgrupp upplever att statistik på den egna nivån är viktigast. Regionala aktörer har både något högre kännedom om ITPS statistik och använder sig också av statistiken i något högre grad än aktörer på nationell och lokal nivå. Det finns sammantaget en relativt stor samstämmighet mellan aktörerna avseende ITPS val av statistikområden, indikatorer och användarvänlighet. Aktörer på regional och lokal nivå är dock mer missnöjda än aktörer på nationell nivå över valet av geografiska nivåer på statistiken. Slutsatser och förslag till åtgärder finns i rapporten.

Uppdraget har utförts av SWECO EUROFUTURES av konsulterna Göran Hallin, Olof Linde och Felicia Fazzi under perioden mars-juni 2007.

Inledning

Enligt regleringsbrevet för 2007 skall ITPS följa upp nyttan för olika aktörer av de regionala indikatorer myndigheten tar fram och tillhandahåller. ITPS har valt att samla arbetet med regionala indikatorer i den årliga publikationen Regionernas tillstånd. Hittills har fyra rapporter utkommit. I anslutning till publiceringen av rapporten publiceras data också tillgängligt för användarna på myndighetens webbplats. Enligt regeringens uppdrag skall ITPS genomföra en uppföljning av användningen och den upplevda nyttan av dessa indikatorer.

SWECO EUROFUTURES har ITPS uppdrag att genomföra en kvantitativ undersökning med syfte att studera användning, nytta och omdömen om dessa indikatorer. I uppdraget har även ingått att identifiera och precisera målgruppen för indikatorerna.

Uppdraget har utförts av SWECO EUROFUTURES av konsulterna Göran Hallin, Olof Linde och Felicia Fazzi under perioden mars-juni 2007.

1.1 Metod för genomförande

1.1.1 Målgrupp och undersökningspopulation

Målgruppen för undersökningen är enligt ITPS ”de som är engagerade i frågor om utvecklingen och tillväxten på regional nivå, län och kommuner i det svenska samhället”.

En central del i uppdraget har legat i att identifiera och precisera denna målgrupp ytterligare. Det har varit SWECO EUROFUTURES bedömning att detta arbete är av största vikt då det finns skäl att anta att kännedomen om ITPS indikatorer är tämligen begränsad utanför den rätta målgruppen. Att identifiera och avgränsa målgruppen för att härigenom bestämma undersökningens population har därför setts som avgörande för undersökningens genomförbarhet.

SWECO EUROFUTURES har definierat den slutliga målgruppen till personer som på nationell, regional och lokal nivå arbetar med närings-, regional- eller arbetsmarknadspolitik och med uppgifter som rör utveckling, analys, utvärdering/uppföljning av regionala förhållanden.

För att bestämma den slutliga populationen har vi först identifierat vilka myndigheter och andra organisationer som kan sägas uppfylla ovanstående villkor. På nationell nivå identifierades nio myndigheter och organisationer. På regional nivå har förutom länsstyrelser/regionala självstyrelseorgan sex olika myndigheter och organisationer valts att ingå och på lokal nivå är det kommunerna som identifierats som målgruppen.

Nästa steg har varit att identifiera relevanta personer vid dessa myndigheter. Här har vi generellt valt ut personer med utvecklings-, analys- eller uppföljningsuppgifter inom berörda avdelningar och enheter vid respektive organisation (för en mer detaljerad beskrivning se bilaga 1).

Vi har även antagit att de personer som deltog vid konferensen Regionernas Tillstånd 2005 och eller 2006 hört till målgruppen. Detta har gjort att vi identifierade en målgrupp om i storleksordningen 1 500 personer. För att bestämma undersökningspopulationen har dock ytterligare avgränsningar gjorts. Generellt gäller till exempel att vi valt bort praktikanter och personer som för tillfället uppges vara tjänstlediga från sina befattningar.

Vidare har personer exkluderats som vi personligen känner till inte längre arbetar på dessa poster eller på annat sätt inte är aktuella för att ingå i populationen.

Resultatet av denna bearbetning gav en slutlig undersökningspopulation om drygt 1200 personer, inom vilken vi genomfört en totalundersökning. Det innebär att de resultat vi här presenterar rör hela 'den aktiva' målgruppen för ITPS regionala indikatorer.

1.1.2 Enkätutformning och enkätverktyg

I fokus för undersökningen har varit de indikatorer som presenteras i rapporten Regionernas tillstånd och de som återfinns på ITPS webbplats. Enkäten till aktörerna är uppbyggd utifrån tre steg: kännedom, brukande samt bedömning. Nedan presenteras undersökningens huvudfrågor uppdelade på dessa tre steg:

Kännedom om ITPS regionala indikatorer

- Hur väl känner målgruppen till rapporten Regionernas Tillstånd?
- Känner målgruppen till att statistiken är tillgänglig via ITPS hemsida?

Användning av ITPS regionala indikatorer

- Hur stor andel använder statistiken?
- Vem använder?
- Vad används det till (vilka områden)?
- Hur ofta?

Bedömning av ITPS regionala indikatorer

- Hur väl motsvarar valet av inriktning på indikatorerna behoven?
- Hur väl motsvarar valet av geografiska nivåer behoven?
- Hur upplevs tillgänglighet och användarvänlighet?
- Hur upplevs den sammantagna nyttan med ITPS regionala indikatorer?

Enkäten har bestått av ett 20-tal frågor med flervalsalternativ, där det i de flesta fall fanns möjlighet att fylla i mer än ett svarsalternativ. På flera frågor gavs också möjligheter att ge egna kommentarer. För genomförandet av enkäten har vi använt ett webb-baserat enkätverktyg. Det innebär att de svarande har fått en förfrågan om att besvara enkäten per e-post och har sen själva fått följa en länk i e-postmeddelandet för att nå själva enkäten. Enkäten har sedan besvarats och registrerats elektroniskt. Öppna frågor och utrymme för egna kommentarer har också funnits.

1.1.3 Svarsfrekvens och tillförlitlighet

De svarande har haft totalt en månad på sig att besvara enkäten, under april-maj. Två påminnelser har gått ut under perioden. Den slutliga svarsfrekvensen för undersökningen blev 63 procent. Av dem som av olika skäl inte besvarat enkäten har vi framförallt kunnat notera två huvudkategorier. Dels personer som själva inte anser sig tillhöra målgruppen eftersom de, enligt egen utsago, inte använder sig inte av statistik i sitt arbete, dels personer som inte anser sig ha tid eller lust att besvara enkäten.

Vår bedömning är dock att det faktum att nästan två tredjedelar har besvarat enkäten innebär att vi har en mycket god svarsfrekvens. Särskilt för denna typ av undersökning, där det inte funnits något egentligt incitament för målgruppen att medverka, menar vi att detta är en hög siffra.

Vi bedömer inte heller att bortfallet har någon reell inverkan på resultatet eller tillförlitligheten i undersökningen. Undersökningen har haft som mål att nå brukare av statistik på nationell, regional och lokal nivå och bland dem som besvarat enkäten är det endast någon procent som inte säger sig använda statistik i sitt arbete. Av samtliga respondenter fanns även ett 20-tal svar från personer utanför den huvudsakliga målgruppen av aktörer från nationell, regional och lokal myndighetsnivå. De flesta av dessa var privata aktörer eller organisationer som medverkat vid konferensen Regionernas Tillstånd. Vi har valt att exkludera dessa fåtal i resultatanalysen för att fokusera analysen på de tre huvudsakliga aktörsnivåerna.

Resultatanalysen baseras således på svar från 728 respondenter, från nationell till lokal nivå. Av samtliga respondenter har 10 procent medverkat vid ITPS konferens "Regionernas tillstånd" år 2005 och 20 procent vid konferensen 2006.

Fördelningen mellan aktörsgrupper har blivit relativt jämn vilket framgår av tabell 1 nedan.

Tabell 1 De svarandes fördelning mellan olika delar av målgruppen

Aktörsgrupp	Ungefärlig andel i urvalspopulationen.	Andel i undersökningen	Antal i undersökningen
Nationell myndighet /organisation	21 %	29 %	208
Regional myndighet /organisation	42 %	38 %	278
Lokal myndighet /organisation	37 %	33 %	242
Summa	100 %	100 %	728

2 Undersökningens huvudresultat och slutsatser

2.1 Huvudresultat

Aktörerna har allmänt sett god kännedom om rapporten Regionernas_tillstånd

Så många som 70 procent av respondenterna känner till rapporten "Regionernas tillstånd" som ges ut av ITPS varje år.

Aktörerna har dock tydligt mindre kännedom om att regionala indikatorer (statistik) med utgångspunkt av rapporten även finns att tillgå via ITPS hemsida

Hälften av aktörerna har ingen vetskap om att regional statistik finns att tillgå via ITPS hemsida.

Av dem som känner till statistiken på hemsidan har dock så många som två tredjedelar också använt sig av den

Nästan samtliga använder statistiken vid något eller några tillfällen per år, medan endast några fåtal procent använder statistiken mer ofta.

Det är statistiken om "Näringslivets struktur" och "Ekonomisk tillväxt" som det finns störst intresse för

Det är också en stor samstämmighet mellan aktörsnivåerna om intresset där statistiken om Näringslivets struktur följt av Ekonomisk tillväxt hamnar i topp hos alla aktörsnivåer, medan Befolkningsstatistik och Näringslivets dynamik röner mindre intresse.

En huvuddel av aktörerna anser att den sammantagna nyttan med ITPS regionala statistik är ganska god

Med nytta avses att statistiken kommer till användning i det vardagliga arbetet hos aktörerna. Hela 70 procent av dem som använt sig av ITPS regionala statistik anser att den sammantagna nyttan är "ganska god". Ytterligare 11 procent anger "mycket god", medan 17 procent är mer kritiskt inställda och menar att det inte ger något särskilt god nytta. Bland kommenterarna nämns bland annat att nyttan skulle vara större om det fanns mer statistik på kommun- och länsnivå.

Vissa skillnader i brukande och åsikter om statistiken mellan olika aktörsnivåer

Samtliga aktörsnivåer anser generellt sett att näringslivsstatistik, följt av statistik om demografi/befolkning och arbetsmarknad är viktigaste i deras vardagliga arbete. Två av tre anser att statistik på läns- respektive kommunnivå är viktigast att ha tillgång till. Noterbart är dock att respektive aktörsgrupp upplever att statistik på den egna nivån är viktigast. Regionala aktörer har både något högre kännedom om ITPS statistik och använder sig också av statistiken i något högre grad än aktörer på nationell och lokal nivå. Det finns sammantaget en relativt stor samstämmighet mellan aktörerna avseende ITPS val av statistikområden, indikatorer och användarvänlighet. Aktörer på regional och lokal nivå är dock mer missnöjda än aktörer på nationell nivå över valet av geografiska nivåer på statistiken.

2.2 Slutsatser och förslag till åtgärder

ITPS missar många potentiella brukare då de inte känner till att statistiken finns

Undersökningen slår fast att en stor andel av de som känner till statistiken också använder den och upplever att den sammantaget fungerar tillfredställande. Samtidigt visar dock undersökningen att hälften av aktörerna inte känner till att ITPS regionala statistik finns tillgänglig på hemsidan. Det torde alltså finnas goda möjligheter att få fler brukare bara genom att marknadsföra statistiken bättre. Eftersom rapporten ”Regionernas tillstånd” har betydligt större genomslagskraft hos aktörerna kan en väg vara att genom den tydligare marknadsföra den regionala statistiken på ITPS hemsida.

ITPS statistik behandlar rätt områden men delvis fel geografiska nivåer

ITPS statistik behandlar de områden som aktörerna i huvudsak efterfrågar, men statistiken finns huvudsakligen på nationell och på FA-regioner. Nästan var fjärde aktör anser därför att statistikens geografiska nivåer inte helt uppfyller deras behov. En vanlig kommentar är att avgränsningen i FA-regioner är alltför trubbig. Flera önskar mer data på kommunnivå för att kunna göra egna aggregat till större nivåer eftersom de funktionella regioner eller samarbetsregioner som förekommer ofta är annorlunda än FA-regioner. Möjligheten att själv aggregera data är också viktig i de diskussioner kring nya regioner som f.n. pågår runtom i landet.

Många poängterar dock fortsatt behov av statistik på länsnivå och menar att de hellre har statistik på länsnivå än på FA-regionsnivå. Om det finns möjlighet för ITPS att ta fram mer statistik på fler geografiska nivåer så ökar intresset hos aktörerna för att använda ITPS regionala statistik i deras yrkesutövande.

Att statistik över näringsliv och ekonomisk tillväxt är av mest intresse tyder på att statistik-användarna har andra kanaler för att hitta statistik på exempelvis arbetsmarknads- eller befolkningsområdet. Detta kan vara en signal till ITPS om att specialisera statistiken ytterligare – att koncentrera resurserna dit där man är unika.

ITPS kan förbättra statistikens användarvänlighet inom flera områden

Även om användarvänligheten av de flesta anses vara ganska god finns också flera förslag till förbättringar. Det kanske enklaste att åtgärda och som säkert skulle göra att fler använder statistiken handlar om att skapa en enklare och synligare väg till databasen på hemsidan. Idag krävs många ”klick” via en inte helt logisk väg för att nå fram till den regionala statistiken. Den som inte vet att statistiken finns där hittar den knappast. Det är för de flesta användare exempelvis inte logiskt att denna statistik inte ligger under rubriken statistik.

Önskemål hos brukarna finns också om att göra själva datamaterialet mer användarvänligt exempelvis genom att utveckla en bättre struktur på databasen, med statistik nedbrutet på fler nivåer, möjligheter att använda GIS-kartor till datamaterialet, samt bättre möjligheter till internationella jämförelser på regionnivå. Det finns vidare önskemål om att ITPS skulle samordna statistiken med det regionala analys- och prognosverktyget (rAps) vid Nutek, och andra förslag om att utveckla mer indikatorer för ekonomisk, social och miljömässig regional utveckling tillsammans med andra berörda myndigheter (till exempel Nutek, Glesbygdsverket, AMS och SCB) till en samlad webbportal med regional statistik. Sådana förslag ligger i linje med synpunkten ovan om att ITPS borde utveckla de delar av den regionala statistiken som inte går att få enkelt från annat håll.

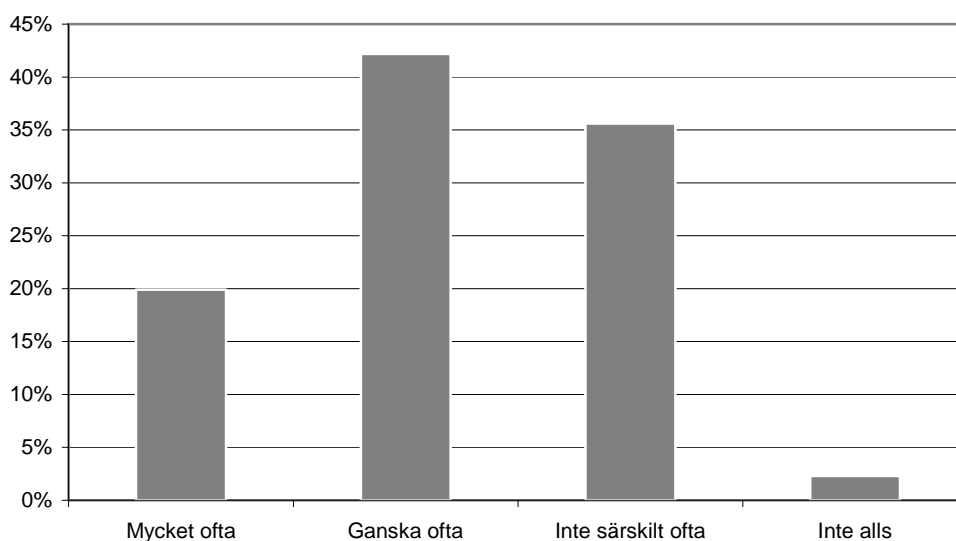
3 Resultatanalys

3.1 Om aktörernas generella statistikanvändning

Aktörerna använder statistik i stor utsträckning i sitt arbete - undersökningen har nått rätt målgrupp

Över 60 procent uppger att de använder statistik ”ganska” eller ”mycket ofta” inom ramen för sitt yrkesutövande. Endast två procent anser att de inte använder statistik i sitt arbete.

Figur 1. Hur ofta använder du dig av statistik/statistiska källor i ditt arbete?

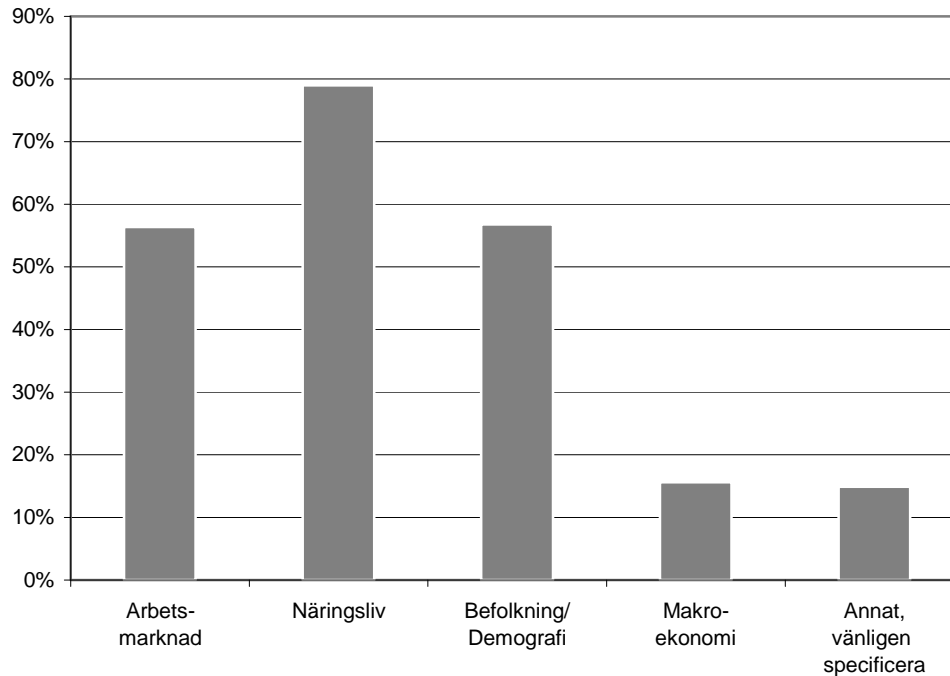
Det är inte så stor sammantagen skillnad mellan aktörsnivåer i användandet av statistik. Nationella aktörer har dock klart störst andel (26 procent) som anser att de använder statistik i mycket hög utsträckning, jämfört med 17 procent för regionala och lokala aktörer.

Vår slutsats är att vi i arbetet med att identifiera målgruppen har lyckats träffa denna relativt väl.

3.1.2 Statistik om näringsliv, befolkning och arbetsmarknad är viktigast för aktörerna

Hela 8 av 10 anser att näringslivsstatistik är viktigast i deras arbete, följt av befolkning/demografi och arbetsmarknad (57 procent vardera), medan 16 procent anser att makroekonomi tillhör de viktigaste områdena. Endast 15 procent anger andra statistikområden utanför de ovan angivna. Vanligast bland dessa är statistik om Hållbarhetsfaktorer (socialt, miljö), Transport/Infrastruktur, Utbildning/FoU, Turism/Kultur, Byggande/Boende.

Figur 2. Vilken typ av statistik är viktigast i ditt arbete?

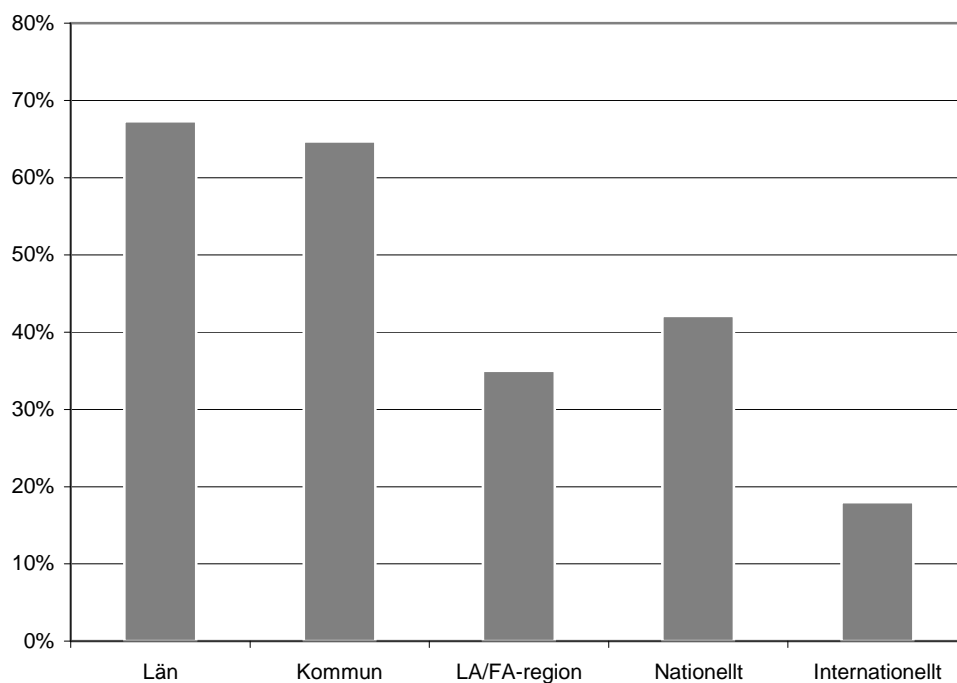
Samtliga aktörsnivåer anser att näringslivsstatistiken är viktigast i deras arbete. Största skillnaden mellan aktörer finns gällande vikten av statistik om befolkning/demografi, vilket 72 procent av lokala aktörer anser höra till de viktigaste mot bara 38 procent hos nationella aktörer.

Siffrorna återspeglar de data som användarna anser som viktigast för arbetet med lokal och regional utveckling. Att så många som närmare 80 procent uppger att statistiken över näringslivet är viktig återspeglar sannolikt också den svårighet som ibland kan finnas över att få aktuell, detaljerad och relevant näringslivsstatistik på lokal och regional nivå.

3.1.3 Det är viktigast att få statistik på läns- och kommunnivån

Två av tre anser att statistik på läns- respektive kommunnivå är viktigast att ha tillgång till. En dryg tredjedel anser dock även att statistik på LA/FA-region är viktigt.

Figur 3. Vilken geografisk nivå är du mest intresserad av att få statistik över?

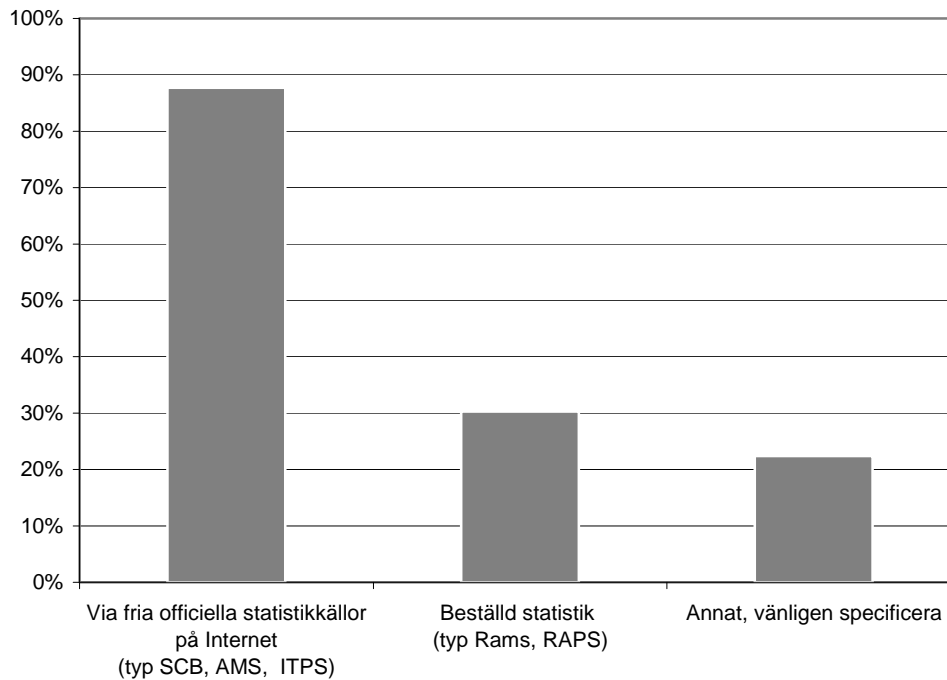

Intressant att notera men kanske ändå inte så märkligt är att respektive aktörsgrupp anser att statistik på den egna aktörsnivån är viktigast att ha tillgång till. Intresset för statistik på LA/FA-regionsnivå är högst hos regionala aktörer (37 procent) och lägst på den lokala nivån (31 procent). Detta är också ett tydligt uttryck för att man vill ha indikatorer som följer de administrativa indelningarna och att man vill kunna aggregera själv.

3.1.4 De flesta använder fria officiella statistikkällor

Nästan samtliga, nio av tio, får främst tillgång till sin statistik genom fria officiella statistikkällor. Samtidigt använder nästan en tredjedel sig av beställd statistik (typ RAMS, RAPS). Ytterligare drygt 20 procent uppger andra statistikkällor, såsom egna databaser skapade genom inköp eller egna undersökningar, samt statistik genom rapporter från expertorgan och myndigheter såsom Nutek, ITPS, SIKA m.fl.

Figur 4. Hur får du främst tillgång till statistik i ditt arbete?

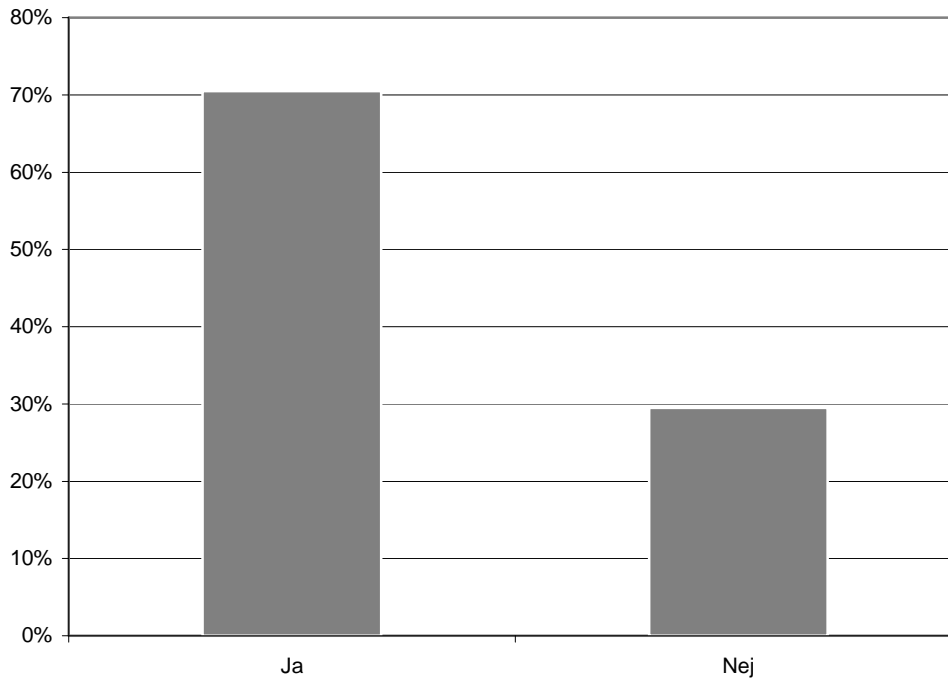
Här finns ingen markant skillnad mellan aktörsnivåer avseende hur de får tillgång till sin statistik. Användandet av "andra former" av statistik är dock klart högre hos nationella och regionala aktörer än hos lokala. Sannolikt återspeglar det en större vana att hantera olika typer av statistik som finns hos regionala och nationella aktörer i en jämförelse med de lokala.

3.2 Aktörernas kännedom om ITPS regionala statistik

3.2.1 Tre av fyra känner till ITPS rapport "Regionernas tillstånd"

Hela 70 procent av respondenterna känner till rapporten "Regionernas tillstånd".

Figur 5. Känner du till rapporten 'Regionernas Tillstånd' som årligen ges ut av ITPS?

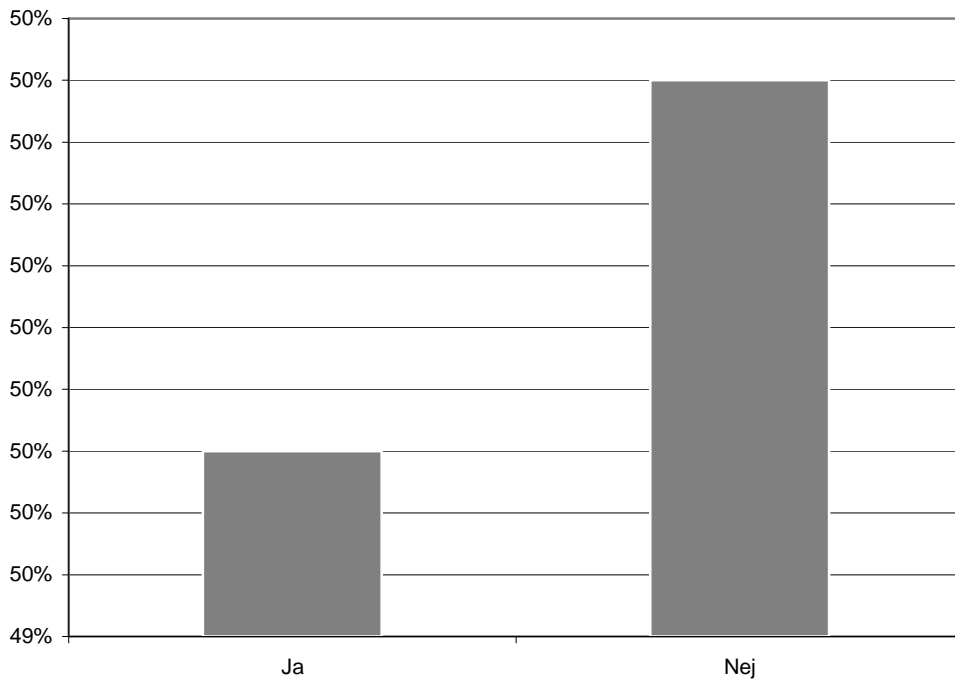

Så många som 8 av 10 av de nationella aktörerna och 7 av 10 av de regionala aktörerna känner till rapporten, jämfört med drygt hälften av lokala aktörer. Det är SWECO EUROFUTURES bedömning att detta tyder på att det finns en potential för bättre marknadsföring av denna statistikprodukt till aktörerna på den lokala nivån.

3.2.2 Men bara hälften vet att ITPS även publicerar regional statistik via sin hemsida

Hälften av respondenterna känner till att ITPS även publicerar regional statistik på sin webbplats

Figur 6. Känner du till att ITPS även publicerar regional statistik på sin hemsida?

Kännedomen om ITPS regionala statistik är något högre hos regionala aktörer än hos nationella aktörer, 57 procent jämfört med 51 procent. Hos lokala aktörer känner 40 procent till statistiken på ITPS hemsida.

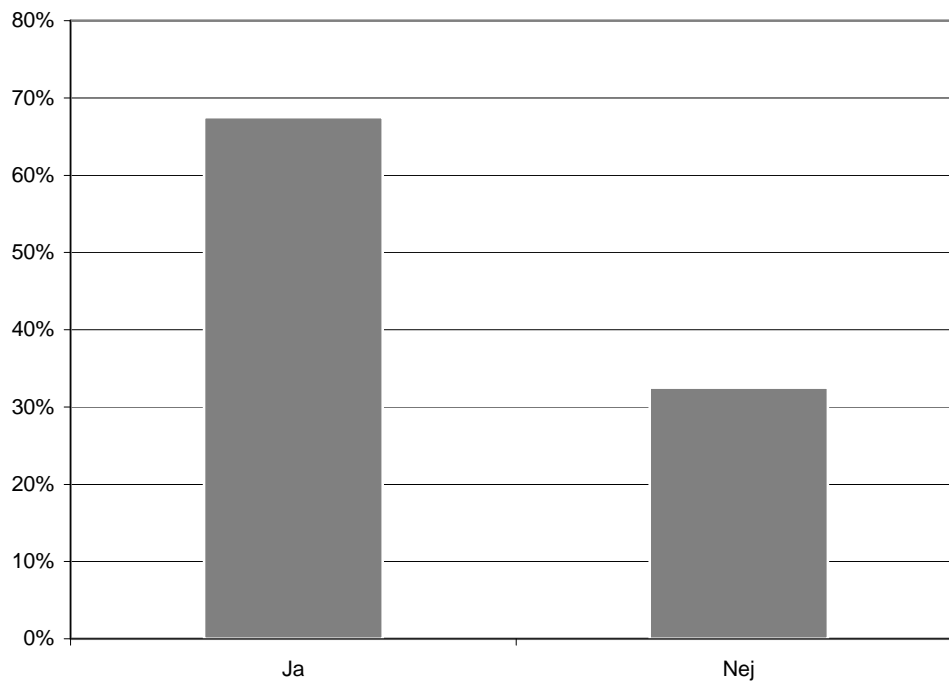
3.3 Aktörernas användning av ITPS regionala statistik

3.3.1 Två av tre av dem som känner till den använder statistiken

Av de 50 procent som hade kännedom om att ITPS har regional statistik på sin hemsida har så många som två tredjedelar använt sig av statistiken vid något eller flera tillfällen.

Användandet är högt hos samtliga tre aktörsnivåer och allra högst hos regionala aktörer där 73 procent av dem som har kännedom om ITPS statistik också har använt sig av den.

Figur 7. Har du använt dig av ITPS regionala statistik någon gång?

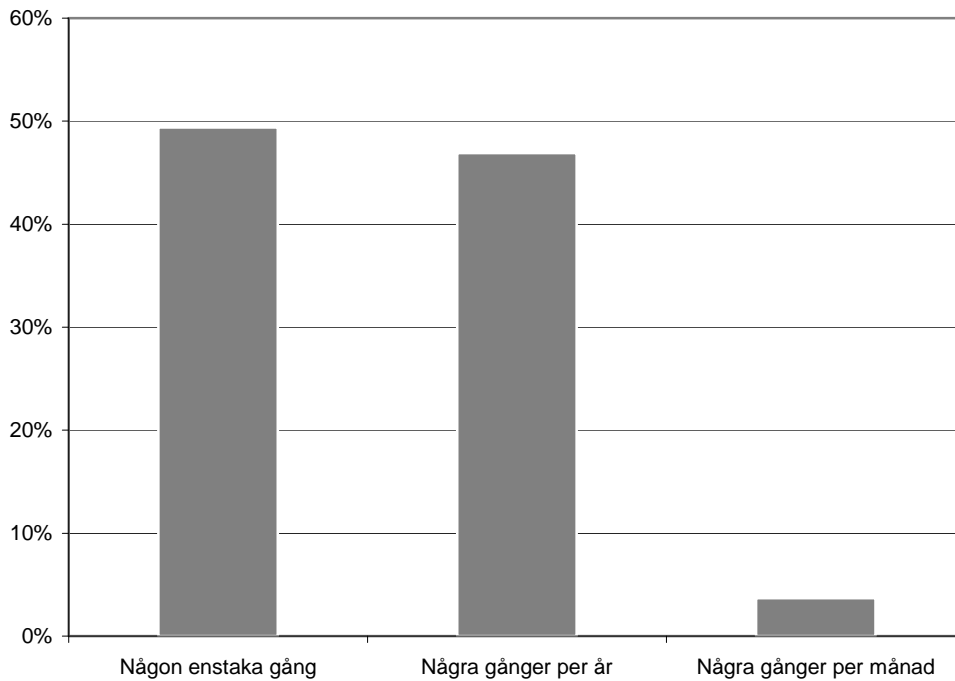

Detta förhållande speglar att de som känner till att statistiken finns i hög grad är sådana som har eftersökt den i syfte att använda den.

3.3.2 De flesta är 'sällananvändare'

Hälften har använt sig av ITPS regionala statistik vid något enstaka tillfälle och nästan lika många anger att man har använt den några gånger per år. Endast fyra procent använder statistiken så ofta som varje månad.

Figur 8. Hur ofta har du använt dig av ITPS regionala statistik?

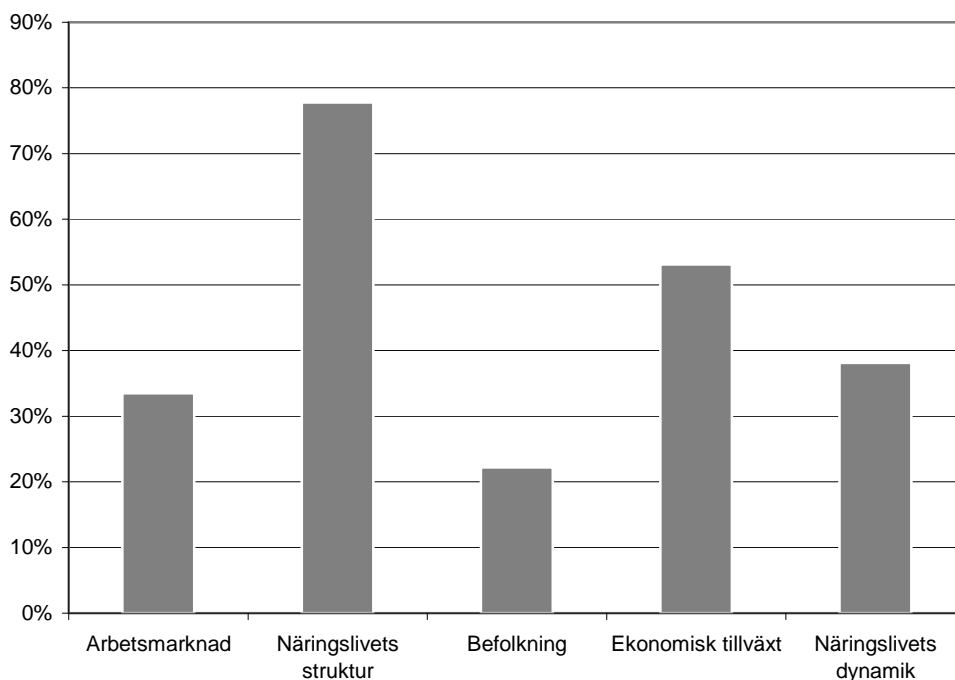

De regionala aktörerna är de flitigaste användarna av ITPS regionala statistik med 61 procent som använder statistiken några gånger per år eller mer. Det är SWECO EUROFUTURES bedömning att statistiken används i samband med att man själva producerar analyser, program eller liknande.

3.3.3 Statistiken om "Näringslivets struktur" och "Ekonomisk tillväxt" används mest

Nästan 80 procent anger statistiken om "Näringslivets struktur" som den mest använda, medan drygt 50 procent anger "Ekonomisk tillväxt". Av de fem områdena anses Befolkningsstatistik användas minst, dock med drygt 20 procent som har det som främsta område.

Figur 9. Vilken typ av ITPS regionala statistik har det främst handlat om?

Samstämmigheten mellan aktörsnivåerna är total. Statistik om Näringslivets struktur följt av Ekonomisk tillväxt hamnar i topp på alla aktörsnivåer, medan Befolkningsstatistik röner minst intresse. Det är SWECO EUROFUTURES bedömning att detta på ett tydligt sätt visar var ITPS har sin komparativa fördel. Arbetsmarknadsstatistik produceras av AMS, statistik över befolkningen levereras av SCB. Men på områdena kring näringsliv och ekonomisk tillväxt är ITPS mer ensamma. Visserligen har Nutek viss statistik på området, men här finns en tydlig efterfrågan på mer, snabbare och bättre statistik.

3.3.4 Statistiken används både för konkreta uppdrag och för omvärldsbevakning

Hela 76 procent anger att de använder statistiken för konkreta uppdrag som utvärderingar och analys, medan drygt 50 procent anger allmänt intresse och omvärldsbevakning.

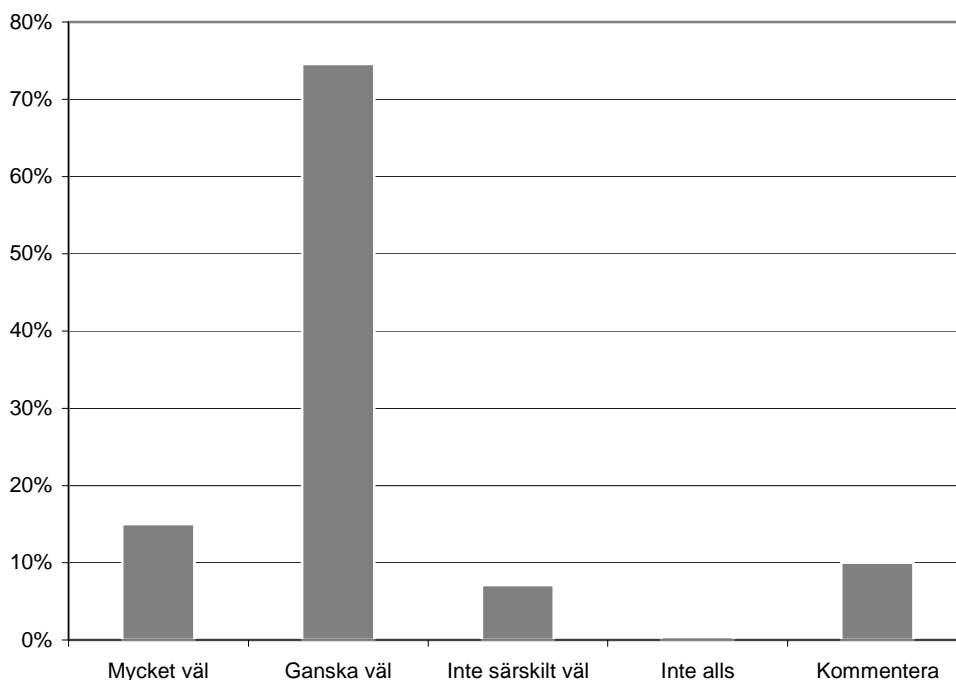
Det är stora likheter mellan aktörsnivåer beträffande vilka ändamål statistiken används till. Något fler på lokal nivå anger dock att de använder statistiken för omvärldsbevakning och allmänt intresse.

3.4 Aktörernas bedömning av ITPS regionala statistik

3.4.1 75 procent anser att valet av statistikområden motsvarar behoven ganska väl

75 procent av dem som använt sig av ITPS statistik anser att valet av statistikområden motsvarar deras behov ganska väl. Ytterligare 15 procent anser att det motsvarar behoven mycket väl, medan endast sju procent anger ”inte särskilt väl”. En kommentar är att ITPS kompletterar övriga statistikproducenter framförallt avseende näringslivsstatistik. Önskemål om andra områden finns framförallt avseende hållbarhetsindikatorer (social och miljö). Statistiken anses dock av många redovisas på för grov geografisk nivå.

Figur 10. Hur väl motsvarar valet av inriktning för de regionala indikatorerna dina behov?

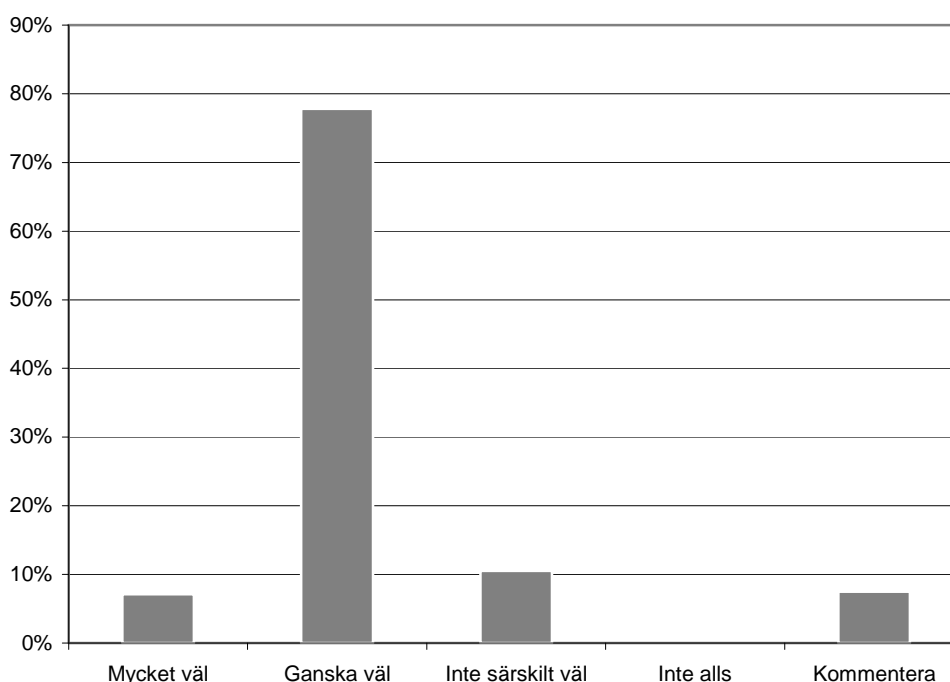

Det är relativt stor samstämmighet mellan aktörsnivåer avseende valet av statistikområden.

Drygt 75 procent anser även att urvalet av indikatorer inom respektive statistikområde motsvarar behoven ganska väl

De flesta (75 procent) anser även att urvalet av indikatorer inom respektive statistikområde motsvarar behoven ganska väl. Sju procent anger mycket väl medan tio procent anger ”inte särskilt väl”. Flera noterar också att de inte har tillräcklig kännedom om indikatorernas innehåll för att kunna ge ett säkert omdöme.

Figur 11. Hur väl motsvarar urvalet av indikatorer inom respektive inriktning dina behov?

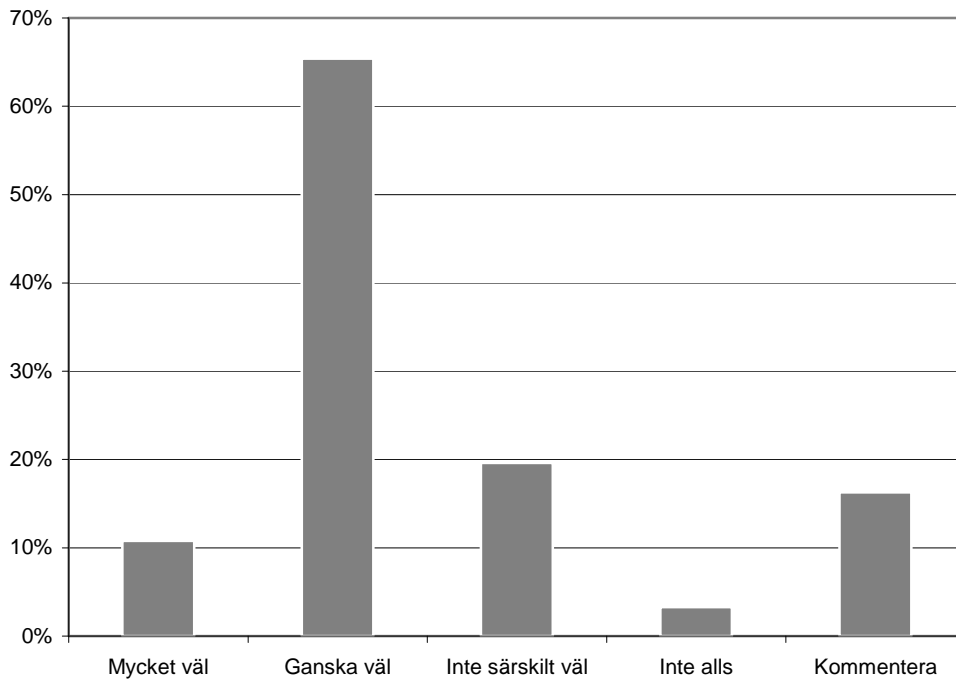

Här råder det också relativt stor samstämmighet mellan aktörsnivåer avseende bedömning av urvalet av indikatorer.

3.4.2 Två av tre anser att valet av geografiska nivåer motsvarar behoven ganska väl

Något färre, 65 procent, anser att valet av geografiska nivåer motsvarar deras behov ganska väl och ytterligare 11 procent ger omdömet ”mycket väl”. Samtidigt upplever nästan 25 procent att geografiska nivån inte uppfyller deras behov. En vanlig kommentar är att avgränsningen i FA/LA-regioner är alltför trubbig. Flera önskar mer data på kommunnivå för att kunna göra egna aggregat till större nivåer eftersom de funktionella regioner eller samarbetsregioner som förekommer ofta är annorlunda än LA och FA-regioner. Många poängterar även fortsatt behov av statistik på länsnivå och menar att de hellre har statistik på länsnivå än på FA-regionnivå.

Figur 12. Hur väl motsvarar valet av geografiska nivåer dina behov?

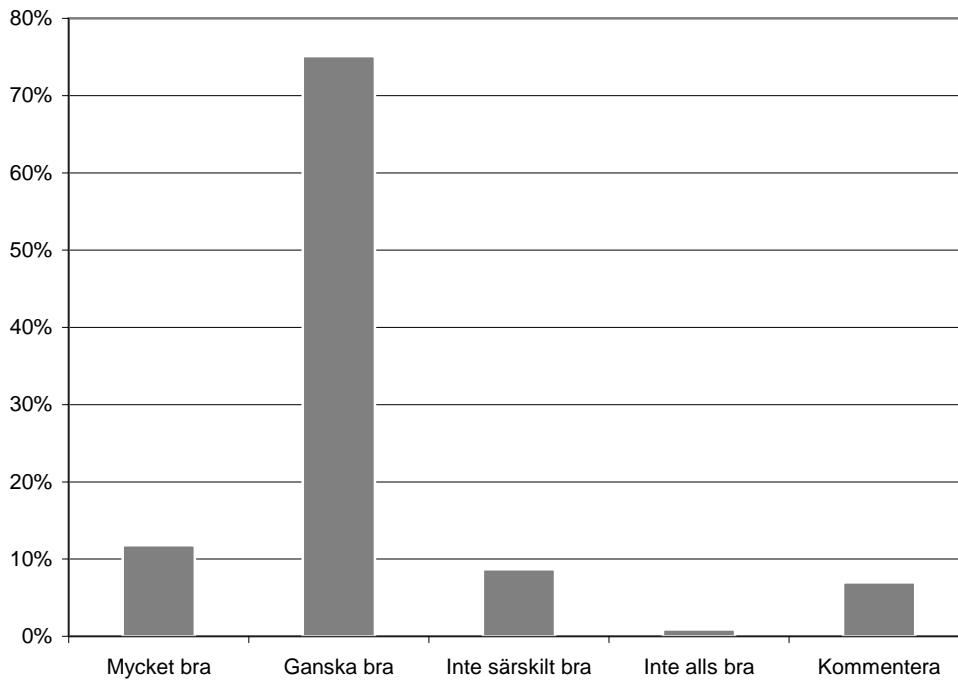

Noterbart är framförallt att aktörer på regional och lokal nivå är mer missnöjda med valet av geografiska nivåer än nationella aktörer är.

Tre av fyra anser att tillgängligheten och användarvänligheten hos ITPS regionala statistik är ganska bra

Hela 75 procent anser att tillgängligheten och användarvänligheten hos ITPS regionala statistik är ganska bra och ytterligare 11 procent mycket bra, medan omkring 10 procent inte anser att den uppfyller behoven. Några efterfrågar dock ökad interaktivitet och att ITPS bygger upp en databas som gör det möjligt att hämta data på samma vis som hos SCB, RAPS och Kfakta. Det noteras även att det är svårt att hitta fram till statistiken på hemsidan.

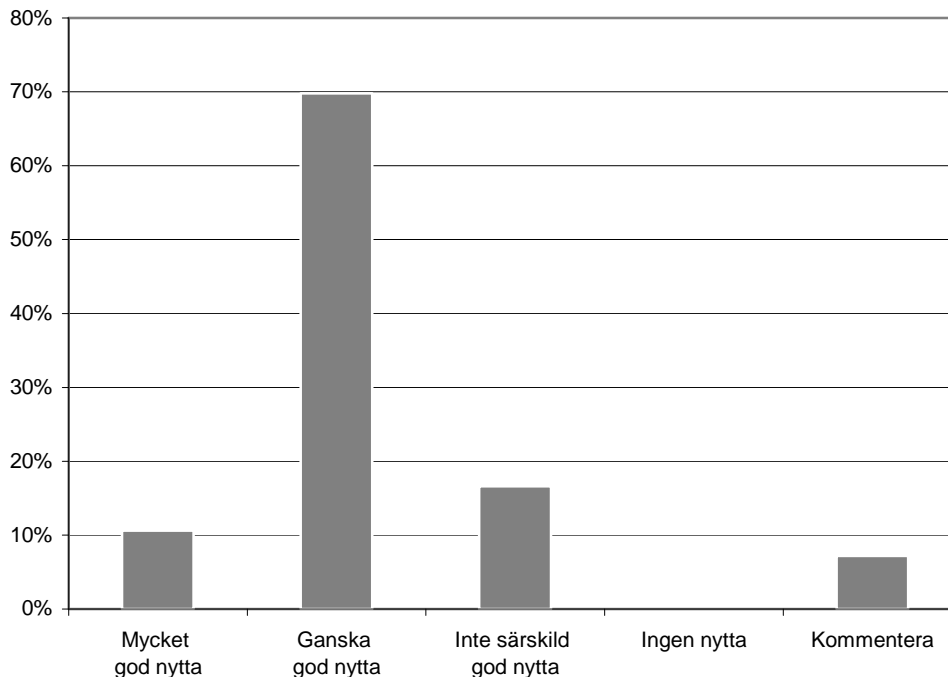
Figur 13. Hur upplever du tillgängligheten/användarvänligheten hos ITPS indikatorer?

3.4.3 70 procent anser att den sammantagna nyttan med ITPS regionala statistik är ganska god

Med nytta avses att statistiken kommer till användning i det vardagliga arbetet hos aktörerna. 70 procent av dem som använt sig av ITPS regionala statistik anser att den sammantagna nyttan är ganska god. Ytterligare 11 procent anger ”mycket god”, medan 17 procent menar att det inte ger något särskilt god nytta. Bland dem som har givit kommentarer nämns bland annat att nyttan skulle vara större om det fanns mer statistik på kommunnivå och länsnivå. Någon menar vidare att indikatorerna har varierat mellan åren vilket gör det svårt att få en kontinuitet i analysen.

Figur 14. Hur upplever du nyttan med ITPS indikatorer?

Det finns en ganska stor samstämmighet mellan aktörsnivåerna avseende den sammantagna nyttan av ITPS indikatorer. Det är SWECO EUROFUTURES bedömning att detta i allt väsentligt är ett gott resultat för ITPS. Därmed inte sagt att det saknas förbättringsområden, varav vi nedan tar upp konkreta förslag på sådana från de svarande.

3.5 Förslag från aktörer på utveckling av ITPS regionala statistik

En dryg tredjedel av aktörerna hade förslag på förändringar som de anser skulle öka nyttan med ITPS regionala indikatorer. Följande är ett urval av förslagen som kategoriserats efter förslag på förändringar av den geografiska nivån, statistiska områden samt tillgänglighet och användarvänlighet.

3.5.1 Geografisk nivå

- Statistik på län- och kommunnivå i så hög utsträckning som möjligt
- Lokala arbetsmarknader i stället för FA-regioner
- Finare branschindelning. Ha alltid med kommuner som indelningsgrund.
- Ytterligare geografisk nedbrytning. Hänsyn till gränsområden (Norge, Danmark, Finland) Exempelvis Leader-områdena, som går på tvärs med administrativa gränser/län et cetera
- Statistik med stad och landvariabler vore bra
- NUTS 2
- Även kommunnivå för egna analyser "inom" en FA-region
- Möjlighet att beställa redovisning på egen regional nivå

3.5.2 Statistiska områden/indelning

- Viktigt med tillväxt och näringslivsperspektiv när man fångar områden som jämställdhet, invandrare, miljö mm.
- Grön BRP och liknande välfärdsått
- ITPS egen statistikproduktion är ju ganska smal och kan säkert breddas och geografiskt bli mer detaljerad. Hållbarhetsområdet är ett sådant där det finns stora möjligheter till förbättringar. Näringslivets struktur och utveckling omvandling är ett intressant område, inte minst tjänstesektorn som inte speglas så bra i SCB:s statistik. För sociala sektorn är idag svårt att få ett statistiskt relevant material på regional eftersom statistiken är kopplad till de olika register på människor inom olika system. Likaså är det på arbetsmarknadsområdet.
- Hållbar utveckling, helhetsperspektiv livsvillkor
- Uppdelning ur ett genusperspektiv
- Större fokus på tjänsteindustrin/besöksnäringen
- Entreprenörskap

3.5.3 Tillgänglighet och användarvänlighet

- Enklare väg till databasen från hemsidan!
- Gör databasen mer användarvänlig. GIS-kartor inom olika tematiska områden vore intressant.
- Utvecklingen av snabbare uppdatering för statistik
- Bättre strukturerad hemsida och nedbrutet på lokal o regional nivå
- Lägre geografiska nivåer, mer kartor, lättare diagram
- Utveckla en flermyndighetsgemensam webbportal med indikatorer för ekonomisk, social och miljömässig regional utveckling samlat (exempelvis tillsammans med FHI, Nutek, Boverket, Naturvårdsverket)
- Samordna statistiken med rAps.
- Bättre möjligheter till internationella jämförelser på regionnivå
- Eventuellt lägre aggregeringar av SNI-koder på regional/länsnivå.
- Statistik utifrån "Framtidens näringslivs" branschindelning

Det är SWECO EUROFUTURES bedömning att förslagen överlag är insiktsfulla och värda att ta till sig. Sammanfattningsvis kan sägas att det användarna efterfrågar är en statistik som är bättre avstämd mot hur aktörerna bedriver regionalt utvecklingsarbete och en högre grad av samordning med andra myndigheter som svarar för regional statistik.

3.6 Information om dem som inte känt till eller använt statistiken

Nedan ges avslutningsvis information om de aktörer som dels inte har känt till ITPS statistik, dels de som känt till men inte använt sig av statistiken.

3.6.1 Statistiken intressant men man har inte känt till den

Drygt hälften av dem som inte kände till ITPS regionala statistik anger att de arbetar med statistik men inte fått information om att den fanns. En dryg tredjedel anger även som orsak att det praktiska arbetet med statistik främst ligger på andra inom organisationen. Bland kommentarer noteras bland annat som orsak att ITPS anses ha varit svaga på att marknadsföra sig, samt att det i många fall saknas tid eller behov hos aktörerna.

3.6.2 Många arbetar inte själva med statistiken

Knappt hälften av dem som inte använt sig av statistiken anger att det främst legat på andra inom organisationen och en tredjedel pekar också på att de redan har andra statistikkällor som fyller deras behov. Endast ett par procent noterar att statistiken inte haft rätt inriktning eller kvalitet för deras behov.

Bilaga 1. Urval av aktörer till undersökningen

Nationell nivå

Följande aktörer på nationell nivå ingår i urvalspopulationen.

- Regeringskansliet - Näringsdepartementet
- Nutek
- Glesbygdsverket
- Vinnova
- AMS
- Statskontoret
- ESF
- ALMI
- Statskontoret

Från Näringsdepartementet har vi valt ut tjänstemän med handläggare- och utredaransvar inom närings- och regionalpolitikens områden. Vi har dock undantagit områden som är kopplade till energifrågor, till statliga företag mm.

Från Nutek har vi valt analytiker, utredare och handläggare inom områden som analys, utvärdering, utveckling, regional dialog, strukturfonder och olika former av företagsstöd. Från Glesbygdsverket har valts utredare vid utvecklingsenheten och från Vinnova har utredare och handläggare vid Aktörsavdelningen och enheten för arbetslivsutveckling valts ut. Dessutom har ett urval personer från SKL (Sveriges kommuner och landsting), AMS, ESF, ALMI och Statskontoret valts ut. Sammantaget består urvalet på nationell nivå av *ca 250 personer*.

Regional nivå

Följande aktörer på regional nivå ingår i urvalspopulationen.

- Länsstyrelser/Regionala självstyrelseorgan
- Kommun- och regionförbund
- Strukturfondssekretariat
- ESF
- LAN
- ALMI
- Handelskammare

Här har personer valts på länsstyrelser och regionförbund (regioner/landsting), samt kommunförbund som arbetar med: regional utveckling, näringslivsutveckling, internationella näringslivsfrågor et cetera som handläggare eller utredare. Vi har även valt ut de som arbetar med olika typer av EU-program. Vi har dock valt bort stödgranskare och ekonomipersoner, informatörer och administratörer.

På den regionala nivån har vi även valt ut ansvariga för ALMIs regionala bolag och ansvariga för Handelskammare, utredare på LAN samt personal på regionala ESF-kontor. Sammantaget består urvalet på regional nivå av *ca 500 personer*.

Lokal nivå

På lokal nivå har vi valt ut samtliga näringslivsansvariga i landets kommuner, dessa har sedan fått möjlighet att uppge ytterligare personer i kommunen som arbetar med utredning/analys och regional statistik av olika slag. Sammantaget består urvalet på lokal nivå av *ca 450 personer*.

Kommentarer till urvalspopulationen

Generellt gäller att vi valt bort praktikanter och personer som för tillfället uppges vara tjänstlediga från sina befattningar.

Slutligen har vi tagit bort personer som vi känner till inte längre arbetar på dessa poster eller på annat sätt inte är aktuella för att ingå i populationen. Till ovan valda urvalspopulation har vi även tillgång till deltagarlistan från Regionernas tillstånd. Med denna tillkommer ett antal övriga organisationer samt ett urval privata aktörer. Efter rensningar av dubbellistningar et cetera, uppgår den slutliga urvalspopulationen för undersökningen till knappt 1300 personer.

Vid utskicket av enkäten har vi fått returerna på adresser som inte stämde, personer som var tjänstlediga eller sjukskrivna och som av dessa orsaker inte haft möjlighet att besvara enkäten. Efter borttagande av dessa från målpopulationen har enkäten slutligt gått ut till drygt *1200 aktörer* på nationell, regional och lokal nivå inom den definierade målgruppen.

Bilaga 2. Enkät

ITPS - Regionala Indikatorer

SWECO EUROFUTURES har fått i uppdrag av Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) att genomföra en undersökning avseende användandet av olika statistiska källor, däribland ITPS regionala statistik.

Vi har bedömt att du tillhör målgruppen som i din arbetsutövning använder dig av statistiska uppgifter inom olika områden. Vi skulle därför uppskatta om du kunde ta några minuter till att besvara denna enkät som innehåller frågor om din statistikanvändning generellt samt frågor om ITPS regionala statistik. Du deltar helt anonymt i undersökningen.

Du kan börja besvara enkäten genom att klicka på next-knappen här under.

Vi är mycket tacksamma för din medverkan och ser gärna att du svarar före den 27 April.

Tack på förhand!
Göran Hallin
SWECO EUROFUTURES
Tel: + 46 730 370 723
goran@eurofutures.se

BAKGRUNDSFRÅGOR

3) Var arbetar du?

- Nationell myndighet/organisation
 - Regional myndighet/organisation
 - Lokal myndighet/organisation
 - Annat (privat företag, etc)
-

4) Hur ofta använder du dig av statistik/statistiska källor i ditt arbete?

- Mycket ofta
- Ganska ofta
- Inte särskilt ofta
- Inte alls

5) Vilken typ av statistik är viktigast i ditt arbete?

- Arbetsmarknad
 - Näringsliv
 - Befolkning/Demografi
 - Makroekonomi
 - Annat, vänligen specificera
-
-

6) Vilken geografisk nivå är du mest intresserad av att få statistik över?

- Län
 - Kommun
 - LA/FA-region
 - Nationellt
 - Internationellt
-
-

7) Hur får du främst tillgång till statistik i ditt arbete?

- Via fria officiella statistikällor på Internet (typ SCB, AMS, ITPS)
 - Beställd statistik (typ Rams, RAPS)
 - Annat, vänligen specificera
-
-

8) Har du deltagit på ITPS konferens 'Regionernas tillstånd'?

- Ja - i Åre, 2005
 - Ja - i Malmö 2006
 - Nej
-
-

KÄNNEDOM OM ITPS REGIONALA INDIKATORER/STATISTIK

10) Känner du till rapporten 'Regionernas Tillstånd' som årligen ges ut av ITPS?

- Ja
 Nej

-

11) Känner du till att ITPS även publicerar regional statistik på sin hemsida inom de olika områdena Arbetsmarknad, Ekonomisk tillväxt, Näringslivets struktur, Näringslivets dynamik och Befolkning?

- Ja
 Nej

ANVÄNDANDE AV ITPS REGIONALA INDIKATORER/STATISTIK

13) Har du använt dig av ITPS regionala statistik någon gång?

- Ja
 Nej

-
-

14) Hur ofta har du använt dig av ITPS regionala statistik?

- Någon enstaka gång
 Några gånger per år
 Några gånger per månad

15) Vilken typ av ITPS regionala statistik har det främst handlat om?

- Arbetsmarknad
- Näringslivets struktur
- Befolkning
- Ekonomisk tillväxt
- Näringslivets dynamik

16) I vilket syfte har du använt dig av statistiken?

- Allmänt intresse, omvärldsbevakning
- För konkreta uppdrag (analys, utvärdering)
- Annat, vad

ÅSIKTER OM ITPS REGIONALA INDIKATORER

18) Hur väl motsvarar valet av inriktning (Arbetsmarknad, Ekonomisk tillväxt, Näringslivets struktur, Näringslivets dynamik, Befolkning) för de regionala indikatorerna dina behov?

- Mycket väl
- Ganska väl
- Inte särskilt väl
- Inte alls
- Kommentera

19) Hur väl motsvarar urvalet av indikatorer inom respektive inriktning dina behov?

- Mycket väl
- Ganska väl
- Inte särskilt väl
- Inte alls
- Kommentera

20) Hur väl motsvarar valet av geografiska nivåer (FA-regioner och i vissa fall län) dina behov?

- Mycket väl
- Ganska väl
- Inte särskilt väl
- Inte alls
- Kommentera

21) Hur upplever du tillgängligheten/användarvänligheten hos ITPS regionala indikatorer?

- Mycket bra
- Ganska bra
- Inte särskilt bra
- Inte alls bra
- Kommentera

22) Hur upplever du den sammantagna nyttan med ITPS regionala indikatorer (Med nytta avses att indikatorerna kommer till användning i ert arbete)

- Mycket god nytta
- Ganska god nytta
- Inte särskild god nytta
- Ingen nytta
- Kommentera

23) Har du avslutningsvis förslag på förändringar som skulle öka nyttan för dig med användandet av ITPS regionala indikatorer (exv andra tematiska områden, andra geografiska nivåer, etc)

- Nej, det är bra som det är
- Ja. Om ja, ge förslag

24) Vad tror du är främsta skälet till att du ej känner till ITPS regionala indikatorer/statistik?

- Det ligger utanför mitt arbetsområde (ej relevant inriktning)
- Det ligger inom mitt arbetsområde men det praktiska arbetet med statistik ligger på andra inom organisationen
- Inom mitt område och intresse man jag har inte fått information om att det finns
- Kommentera

25) Vad är främsta skälen till att du inte använt dig av ITPS regionala indikatorer/statistik?

- Det ligger utanför mitt arbetsområde (ej varit relevant för mig)
- Inom mitt arbetsområde men praktiskt arbete med statistik ligger på andra personer inom organisationen
- Inom mitt område och intresse men har inte funnit behov eller anledning
- Inom mitt område men har redan andra statistikkällor som fyller mina behov
- Inom mitt område och mitt intresse men har inte upplevt att statistiktiken haft rätt inriktning eller kvalitet etc för mig

- Kommentera

Tack för din medverkan!

ITPS, Institutet för tillväxtpolitiska studier, är en statlig myndighet med uppdraget att bidra till en insiktsfull tillväxtpolitik i Sverige. ITPS förser främst Regeringskansliet, riksdagens ledamöter samt andra statliga myndigheter med underlag i form av statistik, utvärderingar och analyser inom näringspolitikens och den regionala utvecklingspolitikens områden.

En insiktsfull tillväxtpolitik grundar sig på:

- Statistik och analyser av näringslivets struktur och dynamik – för att få en aktuell och relevant bild av hot och möjligheter.
- Utvärderingar av resultat och effekter av politiska åtgärder och program – för att lära av genomförda insatser.
- Omvärldsanalyser för att blicka utåt och framåt – vilka är framtidens frågor på den svenska tillväxtpolitikens agenda?

Att förmedla detta underlag är ITPS uppgift.